Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Ioan. Andr. Danzii Medaqdēq Sive Compendivm Grammaticae Hebraeae Seivncto Chaldaismo Ad Arctiones Limites Redactvm

Danz, Johann Andreas

Francofvrti, MDCCXLVIIII.

VD18 12109185

Cap. V. De Verbo Perfecto.

urn:nbn:de:gbv:45:1-17995

Visual Library

CAP. V.
DE
VERBO PERFECTO.

§. 40.

Verbum ratione *Qualitatis*, eſt vel *Perfectum*, vel *Imperfectum. Perfectum* omnes inter Conjugandum literas retinet, easque mobiles. *Imperfectum* in una vel altera aliquid mutat. In utroque

1. *Genus*, ut in Pronominibus, vel Maſculinum eſt, vel Fœmininum, vel Commune.

2. *Numerus* duplex, Singularis & pluralis.

3. *Perſonæ* itidem tres: quarum *Tertia* hic, ob facilitatem ſuam, cæteris præponitur, atque *ſolo nomine Conjugationis*, ex antiquo Paradigmate פָּעַל deſumto, *quoad formam ſuam indicatur*.

4. *Tempora* ſunt quinque: *Præteritum*, Indefinitum, quod *Infinitivus* dicitur, Futurum primum, ſive *Imperativus*, *Futurum* proprie ſic dictum, ac *Participium*.

5. *Conjugatio* ſtricte loquendo non niſi unica eſt; diſtincta tamen ſecundum Claſſes quatuor; quarum priores ſingulæ, Activam formam habent, & Paſſivam: Ultima autem, ſub unica forma, eſt Reciproca.

§. 41.

Landesbibliothek Oldenburg

§. 41.

I. 1. *Primæ Claſſis*

(α) *Forma Activa in tertia perſona Præter. ſing.* [Maſculina,] ſolas tres literas radicales exhibet, atque adeo *thema conſtituit*, ſive Radicem: quam *in Quieſcentibus Ajin* ſupplere poteſt *Infinitivus.* Ejus

(β) *Paſſivum* pro charactere *radicalibus præponit* נ.

2. *Secundæ claſſis character* eſt *Dageſch forte* mediæ radicali imprimendum.

3. *Tertiæ claſſis character eſt* ה ab initio præpoſitum.

4. *Quartæ* claſſis character, præter *Dageſch forte* ſecundæ radicali imprimendum, eſt Syllaba *Præformativa* הִתְ.

Obs. 1. *Vocibus activis* Ebræorum formandis, ante ultimam radicalem *inſerviunt vocalium tres priores, ordine* ſuo *adhibitæ*: *Paſſivis* vero poſterioribus [Püal & Hophal] *duæ reliquæ, ſyllabam afficientes priorem.*

2. Quæ Dageſch forte habent in media radicali characteriſticum, vocantur *Graves*, reliquæ *Leves.*

II. Cæterum 1. *a Præterito* ſingularum Conjugationum (liceat ita cum vulgo loqui.) *formatur Infinitivus*, variatis punctis in Kal., Piel, & Hiphil, ac inſuper ה in Niphal præpoſito.

2. *Ab Infinitivis Ebræorum* deinceps *proveniunt* reliqua *Tempora omnia.*

(α) *Fu-*

(α) *Futurum* quidem, præpoſitis infinitivo literis איתן; ac in ſecunda tertiaque perſonis, differentia Numeri ac Generis per Afformativas יונה indicata.

(β) *Participia* vero præmittunt Infinitivo מ, [& ultimæ Paſſivorum Syllabæ ſubſcribunt (ַ)] extra primam claſſem, in qua a Præteritis Participia per ſola puncta differunt.

Obs. In verbis פ״א commodiſſime formatur Futurum a Participio Benoni, vocali primæ per Syriaſmum ad Præformativum rejecta (x).

3. *Imperativus* in ſecunda perſona utriusque Generis ac Numeri, *qua ſola flectitur* (y), *a Futuro* ejusdem perſonæ, generis, numeri, ac Conjugationis *non differt*: niſi quod ת Præformativum Futuri tollatur; aut pro eo, ה Præformativum Infinitivi, in Futuro expulſum repetatur.

Singula hæc demonſtrabit Paradigma ſq.

(x) De quo vid. ſupr. §. 25. II. Obſerv. 3.

(y) [Hæc verba ſunt auro digna. Mal. 2. 16. exſtit שַׁלַּח quod non eſt *Imperativus*, ut Lutherus reddit; ſed *Infinitivus*. Nam divortium DEO eſt abominationi.]

Landesbibliothek Oldenburg

Particip.	Imperat.	Futur.	Infinit.	Præter.	Conjug. I.
Beno-ni. קֹטֵל Paul. קָטוּל	קְטֹל	יִקְטֹק	קְטֹל	קָטַל	Pa-al. *Act.*
כִקְטָל	הִקָּטֵל	יִקָּטֵל	הִקָּטֵל	כִקְטַק	Niph-al. *Paſſ.*
					Conjug. II.
מְקַטֵּל	קַטֵּל	יְקַטֵּל	קַטֵּל	קִטֵּל	Pi-el. *Act.*
מְקֻטָּל	——	יְקֻטַּל	קֻטַּל	קֻטַּל	Pü - al. *Paſſ.*
					Conjug. III.
מַקְטִיל	הַקְטִיל	יַקְטִיל	הַקְטִיל	הִקְטִיל	Hiph - il. *Act.*
מָקְטָל	——	יָקְטַל	הָקְטַל	הָקְטַל	Hüph - al. *Paſſ.*
					Conjug. IV.
מִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	יִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	הִתְקַטֵּל	Hith-Pael

III. Ad utrumque membrum præcedens rectius applicandum, inſuper *Obſ.* ſeqq.

1. *Pro* (-) *ſub ſecunda radicali Præteriti Kal*

(α) In quibusdam eſt (..) (z).

(β) In aliis modo (..), modo (-) (a); utut, in nonnullis, alterutrum tantum cum accentu vel ſuffixo ſeſe exſerat (b).

(γ) In paucis habetur (ֹ) (c).

(δ) Quod ֹ etiam in diverſis temporibus Niphal, ſub ſecunda radicali, haud raro ſeſe exſerit.

(ε) *Ex omnibus his formis* nonnulla *derivantur Verba Imperfecta* (d)

E Obs.

(z) חָפֵץ *deſideravit.* (a) גָּדֵל *crevit*: & גְּדֵלַנִי *crevit mecum.* (b) חָדֵלוּ *ceſſarunt*, cujus ſingularis ſemper חָדַל *ceſſavit.* (c) יָכֹל *potuit*: יָגוֹר *timuit*: יָקֹשׁ, *illaqueavit*: קָטֹן *parvus fuit*: ſed שָׁכֹל & שָׁכַל *orbatus fuit.* (d) *In Kal ex forma* חָפֵץ eſt עָשֵׁשׁ, *computreſcere*, it. מוּת *mori*, לוּץ *illudere*, & ſemel quoque כּוּר *condolere.* De Quieſcentibus tertia מָלֵא *replevit*, יָרֵא *timuit*, &c. *Ex forma* קָטֹן, eſt רָמַם *exaltatus fuit*, רָבַב jaculatus fuit. it. אוֹר *lucere* בּוֹשׁ *erubeſcere*, ac rariſſime בּוֹא *venire*, טוֹב *bene ſe habere*, & זוּר *exprimere. In Niphal* גלל *convolvere*, גזז *raſit*, קמט *faſtidivit*, & מול *circumcidit.*

Obs. 2. *Character Conjugationis poſterioris expellit characterem Conjugationis prioris.* Et

(β) *Character temporis poſterioris, expellit characterem* (ſolius) *temporis prioris.*

Not. (α) Pauca Ebræa in Imperativo ac Infinitivo *Niphal* nonnunquam retinent Characterem Præteriti.

(β) Alia, ex Verbis potiſſimum פ"י, Chaldæorum more, in Futuro Hiphil utrumque characterem exhibent.

Obs. 3. *Pro vocali quacunque*, potiſſimum *ſub* (e), *vel ante* (f), *Gutturales*, aut ה *ultimæ* radicalium *ſyllabæ* nec non verbi Intranſitivi (g), *quandoque* (-) *aſſumitur.*

(β) Quod in quamplurimis indifferenter accidit; quanquam altera forma, in quibusdam, non niſi cum Suffixis appareat.

Obs. 4. ת *cum* (:) *quieſcenti* efferendum.

(α) Characteriſticum characteri poſtpoſitum, cum prima ſibilante tranſponitur (h): & tunc ת tranſpoſitum, poſt צ mutatur tn ט (i).

(β)

(e) יִגְאַל *vindicavit* : אֱהַב *ama* : וַיִּטְחַן & *commoluit* : יִבְעַל *ſubibit*, בֵּרַךְ *benedixit.* (f) יִגְבַּהּ *efferet ſe* : וַתִּפָּקַחְנָה & *apertæ fuerunt* : שְׁמַע *audi*, תִּשְׁמַעְנָה *audient* : וַיָּנַע & *commotum fuit*, rad. נוּעַ וַיִּפְצַר & *urſit, inſtitit.* (g) יִגְדַּל *adoleſcet.* (h) יִסְתַּבֵּל *oneroſus erit* : מִשְׁתַּגֵּעַ *inſanum ſe gerens.* (i) Gen. 44. 16 נִצְטַדָּק *juſtificabimus nos.*

Landesbibliothek Oldenburg

(β) Si ſequatur aliud ת, vel cognatæ pronunciationis litera ט & ד, in iiſdem exhibetur per Dageſch (k).

Not. (α) שׁחה transpoſitione in Hithpael facta, ante ultimam radicalem inſerit ו (l). [vid. §. 57. I. 1. Obſ. 1.]

(β) שׁוט (m), & זכה (n) (ſi hoc quidem eſt ex Hithpael), ת non transponit, & in דפק illud non abjicitur (o).

(γ) Exhibitionem vero literæ ת per Dageſch in prima tradicali, admittunt nonnunquam & alia nonnulla pronunciationis heterogeneæ, potiſſimum a נ incipientia.

Obs. 5. *Loco Dageſch characteriſtici Gravium* [pro verbis *Quadratis*, pluriumque radicalium: quæ nudam Gravium Conjugationum formam exhibent omnia,] nonnunquam *adhibetur*.

(α) ו ad primam radicalem (p);

(β) *Secunda radicalis*, tam in iis, quæ vel natura habent quatuor literas (q); vel ultimam duplicant,

(k) תִּתַּמָּם *integrum geris*: הִטַּהֲרוּ *purificarunt ſeſe*: מִדַּבֵּר *loquens*, pro מִתְדַּבֵּר (l) הִשְׁתַּחֲוָה *incurvavit ſe*, &c. (m) הִתְשׁוֹטַטְנָה *circuite.* (n) הִזַּכּוּ *purgate vos.* (o) מִתְדַּפְּקִים *pulſantes.* (p) שׁוֹרֵשׁ *radices egit*: לִמְשֹׁפְטִי *judicante me.* (q) פַּרְשֵׁז *expandit.*

plicant (r); aut primam duplicatam, ſemel ſtatuunt in locum tertiæ: quam quæ, ultima Quieſcenti abjecta, duas priores repetunt (s).

(γ) *Tertia radicalis*. quando in verbis alioquin perfectis, tribus radicalibus ſubjiciuntur quæ poſteriores duplicatæ (t).

§. 42.

Flexio per Perſonas & Numeros ejusdem Temporis ubivis eadem eſt, derivata ex Pronominibus Perſonalibus: quorum

1. *Terminationes* in prima & ſecunda perſona *Præteritis* in fine *affiguntur* conjunctim: כ ſaltem primæ ſingularis in ת mutato.

2. Ad *tertiam perſonam* fœm. exprimendam, ה excerpitur, *quieſcens* in ſingulari *in* (ִ); in plurali vero utriusque Generis *in* ו *mutatum*, *quieſcit in Schurek*.

Schema

(r) שַׁאֲנַן *tranquillus fuit*. (s) תְּשַׂגְשְׂגִי *adoleſcere feceris* F. ex שׂגה *crevit*. (t) סְחַרְחַר *continuio circuivi*.

Landesbibliothek Oldenburg

Schema coll. §. 41. II. eſto ſequens:

PLVRALIS 1 C	2 F.	2 M.	3 F.	3 M.	SINGVLARIS 1 C	2 F.	2 M.	3 F.	3 M.	NVM. perſ. genus.
־נוּ	־תֶּן	־תֶּם	־וּ	־וּ	־תִּי	־תְּ	־תָּ	־ָה	In ſchemate præced.	PRÆT.
	־נָה	־וּ				־ִי	In ſchemate præced.			IMPER.
נ־	ת־נָה	ת־וּ	ת־נָה	י־וּ	א־	ת־ִי	ת־	ת־	In ſchemate præced.	FVTVR.

Ad quod rite applicandum Obſ.

1. Prima & ſecunda perſonæ utriusque Numeri & Generis, in omnibus Præteritis, ſecundam radicalem efferunt cum (-). Niſi quod

(β) In iis Verbis, quæ in præt. Kal ֹ pro (-) habent, illud, manente tono, ibi retineatur (u); tono vero ablato, tranſeat in (ָ) hhatuph. (x)

2. *Afformativum* Ebræorum ־ָה *Præteritorum* fœm. *interdum*, ad formam Chaldaicam, *mutatur in* ת, præcedente (-) (y); & in Quieſcentibus tertia, præeunte (ָ) (z). Quod

(ב) ־ָת pro ־ָה etiam in Nominibus obtinet (a).

 OBS.

(u) יָכֹלְתִּי *potui.* (x) יְכָלְתִּיו *prævalui ipſi,* (y) אָזְלַת *abiit.* (z) וְקָרָאת *& vocabit.* (a) חַטָּאת *peccatum.*

Obs. 3. *Formæ* Verborum occurrunt *mixta*, ex diverſis non tantum Temporibus, ac Generibus; ſed variis Conjugationibus, ac diſtinctis Radicibus.

Caput VI.
DE
VERBO IMPERFECTO.

§. 43.

Verba Imperfecta ſunt, *quorum* litera *radicalis, a qua Imperfecta denominantur, inter conjugandum vel formandum, deficit aut quieſcit* (b): dividunturque in Defectiva & Quieſcentia.

1. *Defectiva*, & quæ ea ſequuntur, *literam mobilem* quandoque *tollunt*, & non-initialem in con-

(b) Non ab actu dicuntur Imperfecta, ſed a ſola potentia: quæ, extra Imperfecta quoad ſecundam, tum demum ordinarie in actum introducitur, quando literam, unde Imperfecta dicuntur, analogia afficit cum (:), inprimis quieſcenti. [Denominationes Imperfectorum ab antiquo paradigmate פעל deſumuntur, ſecundum hoc Schema:

ל	ע	פ
ה	ו	נ
	י	י
א	א	א